

MÉDIA
A ŠPORT

4

Шпортовый день
в Кошыцах

INFORMAČNÝ
SERVIS

6

Славности Русинів
під градом

| факты | культура | история |
aktuálne informácie o Rusinoch
a nielen pre Rusínov

.....
| факты | культура | история |
aktuální informáci o Rusinaх
a ne leм pro Rusiniv

UDALOSTI
A KOMENTÁRE

7

Сполупраца русиньско-
словенської організації

48. Лабірський фестиваль рекордовав участьов

Сільвія Лисінова, фото авторки

Меджілабірці прекрасне місто під горів Камяна. Є то єдно з мало русиньських міст, яке жыє активно і періодічно културным і шпортовым жывомом. О тім свідчать і традиції фестивалу културы і шпорту, котрого 48-ый рочник одбыв ся 26-го – 27-го юна 2010 р. В двойдньовім марафоні на выпарадженій лабірській сцені вычеряли ся стовкы выступаючіх во выконані домашніх і заграничних інтерпретаторів. Фестиваловы штатістікы тогорочного фестивалу уваджають: рекордну суботняйшу участь, де было проданых 8500 листків, 400 выступаючіх, громаду новых – автентічных допроводжующіх акцій і найвеце меджінародных гостів...

► с. 2

▲ Погляд на богату фестивалову участь. Меджі притомными не хыбив ани підпреседа РОС – Інж. М. Крайковіч, на фото в першій ряді (в середіні) зо своіх женов.

ФЕДОР ВІЦО – ІЛЬКО СОВА З БАЮСОВА

Глоса

Lucie Bíla,
populárna česká speváčka,
mnohonásobná držitelka
Zlatého slávika ČR

Je až obdivuhodné, aké nenahraditeľné miesto a cenu má v súčasnosti na svete folklór, folklorizácia alebo inak povedané zľudovenie. Aj keď som speváčka populárnych piesní a štýl mnou prezentovanej hudby sa značne odlišuje od tej folklómej, aj cez to všetko ma veľmi fascinuje folklór. Existencia tradičnej kultúry sa začína tam, keď je prijatá určitým spoločnosťom. Dnes som bola svedkom toho, ako toto spoločnosť, v pozitívnom slova zmysle, prijíma rusínsky folklór. Je nádherné počúvať hudobný folklór Rusínov, ktorý zahŕňa všetky zložky ľudového umenia, ktorých základom sú silné emotívno-hudobné prejavy. Vo vašich rusínskych piesňach je hudobný folklór bezprostredne spätý s ľudovou poéziov a ľudovými hrami, v instrumentálnej zložke aj s ľudovými tancami. Poznám mnoho odborníkov, ktorí tvrdia, že po celé stáročia jednotlivé generácie uchovávali hudobno-folklórne prejavy ústnou tradíciou, živou reprodukciou, bez foriem písomného záznamu. Dodnes sa uchovali iba v zlomkoch, úryvkovito. No Rusíni môžu byť pyšní na to, že oni k tejto generácii nepatria, pretože ich dokonalé poznanie svojráznej rusínskej ľudovej kultúry je veľkým prínosom k určeniu hudobného folklóru v kontexte folklóru slovanského a európskeho. Čo znamená silu národnosti v piesni, s ktorou sa môže len málo kto pochváliť.

Držím Vám palce, aby tieto krásne folklórne tradície boli naďalej neoddeliteľnou súčasťou života, hlavne pre mladé rusínske generácie.

„Русиньского оскара“ достав О. Кудзей

П. Медвідь, фото автора

В середу 30-го юна 2010 одбыв ся в просторах ідалні высокошкольского інтернату ПУ в Пряшові літературный вечор, який був організований в рамках Літньої школы русиньского языка і културы - Студіум Карпато-Рутенорум 2010 (обці інформації з Літньої школы принесеме в дальшым выданю ІР). Його головным пунктом было передаваня Премії Александра Духновича за русиньску літературу за рік 2010. На акції, котра несла ся в знаміню русиньского літературного слова, прияли участь окрем заінтересованых слухачів

▲ Лавреат Премії А. Духновича О. Кудзей.

і штирьоми русиньскы писателі – Марія Мальцовска - лавреатка Премії А. Духновича за рік 1999, Штефан Сухый - лавреат за рік 2000 і Пет-ро Трохановский, публикуючий під псевдонімом Петро Мурынка з Польска, котрый тоту вызначну премію про русиньских писателів здобув в 2002 р. Посліднім літератом того вечора був Нягівчан Осиф Кудзей, котрый лем перед нецілыма двома тыжднями достав як першый в історії перше місце в голосовані о найпопулярнішого русиньского писателя на Духновичовім Пряшо-

► с. 3

► с. 1

З рока на рік тот фестивал ставать ся популярнішим і притягує вельо туристів. Прічинов того є, може, даколи і його комерчний репертуар, што в днешнім часі ставать ся великим трендом. Ведь чом і таким способом не дати Словеньску і світу знати о маленькім місті на далекім выході. Спомянути факты суть головнов ідейов фестивалів - презентувати свое родне, близке місто і притім притягнути до нього што найвеще людей. На тогорочнім лабірськім фестивалі міг досправды выбрати собі того свое каждый, бо був міксом доброй дякы, популярной, фолковой і фолклорной музыки, ексцелентным танцьом, носительом традиції як і гуморного і народного слова...

Конкурзный огляд русиньских фолклорных групп - верзус змаганя о погар Русиньской оброды

В попередніших рочниках было організаторам много раз вытыковане, же на них мало пропагує ся русиньский фолклор, наше говорене слово і традиції... Но того року, наисто, таке дашто не може собі ніхто дозволити повісти, бо Лабірський фестивал був досправды русиньским в многих фактах. Тым найголовнішим фактом спомянутой масовой акції было, же доміновав русиньский фолклор і модерования было в двоязычній мутації порусиньскы в особі **С. Зелінковой**, редакторкы НЕВ в Кошыцях і польовеньскы в особі **В. Тарчі** - директоркы Гімназії в Меджілабірцях. Богатый культурный програм отворили діти з матерських і основных школ, з центра вольного часу, з основной умелецькой школы і Дітського домова Св. Николая і кпт. Налепки і ДСС Лічартівці. Новостьов тогорочного фестивалу было перемаганя ся русиньских колективів о погар Русиньской оброды на Словеньску. В тій часті програму представили ся: ФК Габурчанка, ФК Краснобрідчанка, ФК Камієнка, ФК Біловезжанка, ФК Ублянка, ФК Бескід, ФК Якубяны, ФК Червена ружа - Румунія і ДФК Хемлонячк. **Сердия публікы і організаторів собі наконець найвеще здобыв ФК Барвінок з Камієнскы, під веджіньом М. Караша, котрому погар Русиньской оброды передали ей председа - В. Протівняк, подпредседа Инж. М. Крайковіч і председа СРР - Дюра Папуґа зо Сербії.** О драматургію і сценар на тій часті постарав ся Мірослав Кереканіч, член ВВ РОС. *Но велике подякованя за так пер-*

фектну презентацію русиньской культуры належить і самотному председови РОС - Владимірови Протівнякови, котрый постарав ся о класічне зладжіня і організованя той часті програму. Єдним словом, мав вшытко під пальцом і каждый його роботу позітивно оцінив.

Лукративны гості фестивалу

Так, як уж во вступнім слові мы написали, каждый організатор фестивалу снажить ся сторгнути што найвеще людей і лукративнов - комерчнов участьов дати знати світу, же як раз на тот фестивал выплатити ся прийти. Так тому было і на 48-ім ФКАШ в Меджілабірцях. Бо по выступі нашых інтерпретів уж сцена належала богатій участі заграничных гостів, як: танцьовальным колективам Веселюха з Москвы і Сюрпріз з України, котрых вычеряв ФК ХЕМЛОН, який понукнув професіональне пасмо русиньского і земплінского фолклору. Маленька, но голосом міцна Мартінка Бобаньова з Терховой

▲ Тріо Магуровых з Гуменного зо „своім Осаднім” здобыло великий успіх у публікы.

(минулорочна фіналістка цілословеньского конкурзу - Словеньско мать талант) за допроводу ФГ Бабаньовці-Лабірська публіка дословні поставила на ноги, бо ей ростомільный, спонтанный дитський выступ, великим аплавром, оцінили вшыткы генерації. Шум в публіці величезного лабірського амфітеатра выкликала вечірня лейзрова шов в подобі славностного огньостроя і выступ популярной - уж легендарной Аббы, котру алтерновала молода генерація в інтерпретації Абба старс бенд з Чеськой республікы.

Луціє Біла собі заспівала з Барвінком – або „Луційобіла фестивалова манія”

Популярну співачку Луціє Білу з Чех істо не треба барз шпеціфічно представлявати. Она є нелем многократно чеськов славівоч, но і великов любительков фолклору. Доказом того было, же собі по своїм выступі дословні „утекла” заспівати з істо неменше популярным

▲ Погляд на участників кройованого походу. В першій раді справа до ліва: Є. Перковіч председинька АРУН, Д. Папуґа, Сербія, председа СРР, А. Колча член СРР за Польско, В. Дудах, Сербія, председа конгресовой комісії за выдавательську і медіалну діяльність і В. Протівняк, председа РОС і таймник СРР.

Барвінком з Камієнскы. „Мам лем чеськы коруны, но я барз бы хотіла купити ЦД Барвінок, заграйте мі, прошу, ваш фолклор, хочу з вами співати”...Тоты і много інших высловів популярна співачка высловила на марґо Барвінка і ей желаня были выпочуты, бо ЦД достала як дарунок і музычно ей допроводжав Мартін Караш, котрый окрем русиньских співа-

здравотны проблемы мене не одрадили од того, жебы я не познала непознане! Обще могу повісти, же Словеньско барз люблю і мам одты предків, но теперь уж буду шпеціалні выголошовати і факт, же нелем Словенько, но і Русинів в нім збожнюю, бо такую спонтанность, темперамент і сердечность мать досправды лем мало хто. Поздравляю вшыткых Русинів Словеньска і єдночастні їм одказую: Будьте горды на того, же вы як раз Русинь!”... Думам, же ку словам Л. Білой не треба уж вельо додавати, но єдно є іщі потрібне повісти, а то, же ей участь на фестивалі є єднов з препотребных спонтанных форм пропагации русинства перед зрахованьом людей. Бо лем мало котрый співак, такого популярного „калібру”, докаже спропаговати Русинів, вздати їм почливість і поклонити ся їх традиціям о чім істо буде довго роздумувати не-єден участник фестивалу.

Другый фестиваловый день – не менше атрактивный

Много собі думають, як нам, Русинам, добрі же ся є, бо од радости співаме, танцюєме і фіглюєме. Но хто над тым глубше задумає ся, і хто уж був участником лабірського фестивалу, так добрі знать, же в русиньскім фолклорі є наша НАЙБІВША СИЛА і ДУХОВНЕ БОГАТСТВО. Ведь де маме співати? Де маме презентувати нашу культуру? Як інакше указати, же мы ть, же жыєме, же передаваме наше богатство дальшым поколінням? Дакотры люди критично позерають на активності Русиньской оброды на Словеньску, яка є головным організатором фестивалів ... Але забывають при тім на того, же завдякы таким акціям, знають о нас різны медія - розглас, телевізія і шырший світ. Може і вдяка фестивалам дакотры люди при ближучім ся зраховані жытельства усвідомлюють собі

▲ Погляд на інтересне фото з лаборецького фотодня.

свою народну ідентичність. Ведь на фестивалях стрічать ся велика кількість людей, можуть побісідувати, попышыты ся нашым богатством перед другыма. А хто мать інтерес, може ведно в прекрасній атмосфері рішыты проблемы русинства і понукнуты інтересны ідеї, погляды на дальшу екзистенцію нашой народности. Є тото на дискусію. Але нашто? Каждый з нас мусить сам знати, што його найвеце интересує, де чує ся добрі і што є балзамом про його душу. А тот факт, же люди добрі чули ся на лабірськым фестивалі, свідчила і богата участь другого фестивалювого дня. Організаторы не забыли ани на духовне выжытя, кідь фестивалюву неділю одкрывали святочны літургії, якы од 8-ой години одбывали ся во вышитых храмах і церквях в Меджілабірцях. Не хыбив ани традиційный кройованый поход містом, де представили вышитых выступаючих зо заставами, презентуючих окремы колектывы. Співали, танцювали, радовали ся, єдным словом красота. Таке дашто чоловік може досправди відити лем на лабірськым фестивалі. Єдно з частей походу было положіня квітя ку памятнику з часів 2-ой світової войны, який находить ся в центрі міста. Меджі участниками і гостями было много вызначных людей з области культурного і сплоченьского жывога. Окрем приматора міста **Інж. Л. Демка**, на поході брали участь заграничны гості – **председа СРР – Д. Папуґа зо Сербії, члены СРР за Мадярьско: М. Лявинець, за Польско А. Копча, за Румунско В. Фірцяк**, ітд. В першій часті недільняйшого програму представили ся: Співацькый хор гуменських учітелів, ФК Камяна, де собі і солово заспівала Людмила Штецова, председнічка МО РОС в Меджілабірцях, ФК Дубрава з Пряшова, Танцювальный колектив Вецелюха з Москвы, СГ „Сухе карки“, і Сюрпріз з України. Популярне **Тріо Магуровых**

з Гуменного свій співацькый выступ одкрыло неменше популярнов співанков: „Осадне, Осадне...“, котра у участників выкликала великый аплавз. Наши традиції представив і феномен русиньской культуры в подобі ПУЛС з Пряшова. Першу часть завершыв ФК Топлян з Гіралтовець. Друга часть фестивалу мала зясь маркетінговый характер, бо в ній представили ся: Свіднічанка Крістіна і брата Гонза і Франтішек Недведовці з Чех.

Інересный і атіпчний Фотодень меджі Лабірчанами

Частьов 48-го фестивалу культуры і шпорту была і інтересна акція, котра мала в Меджілабірцях премеру і котра была єдново із серії фотопленерів „Моїма очами“. Цільом той акції было звичити жывог в русиньских селах і містах фотобективом. До світа фотографії участників внесли: Здружіня інтелігенції Русинів Словеньска (ЗІРС), Музей модерного іскуства Ендіго Варголы /ММУЕВ/ і місто Меджілабірці, котры были головными організаторами цілої акції. Сердцьом фотодня было ММІЕВ, де одбывала ся реалізація той інтересной думкы. Єдночасні зачав ся там і фотопленер. Фотодня міг участити ся каждый – професіональны і аматерьскы фотографы, котры допереду зареґістровали ся, но реґістрація одбывала ся і в часі цілої акції. Окрем тrefных фотографій на Лабірськым фотодню здійсьнювали ся і допроводны акції, як: Фотопроекция „Зузанка“ за спроваджуючого ся слова Д. Капральной, премітаня фільмів: „Портрет Русина з душов художника“ і „Осиф і його брата“. Не хыбовав і „воркшоп про фотоаматерів“, о котрый постарали ся Давід Трчка і Юрай Каролі в подобі документарной фотографії, роботы з блеском і освітлінь при фотографовані. Першый день завершыв ся сплочнов вечерьов, де не хыбили русиньскы пирогы і русиньска боровічка. В неділю - 27. 6. 2010 програм продовжовав ся демонстраційов фільмів, котры мож было відити і в суботу. Завершіньом фотодня было одовзданя нафотографованого матеріалу і славностным выгодночіньом результатів і цілого фотопленеру з презентаційов выбранных фотографій. Акція такого характеру одбыла ся першыраз в рамках Лаборецького фестивалу і є лем доказом того, же русиньска культура мать што понукнуты во вышитых сферах сплоченьского жывога, ку котрым належыть і цінна фотографія.

„Русиньского оскара“ достав О. Кудзей

► с. 1

ві 2010. Веце як годину і пів слуханя русиньского материньского слова в літературній формі, про котру собі вышиты участны авторы приготовили выбер зо своей художной творчости, кулміновала славностным передаваном „русиньского оскара“ – бронзовой скульптуры медвідя, яка є передавана лавреатови Премії А. Духновича. Тогорічным переможцьом став, так як мы уж увели, Осиф Кудзей, котрому ціну славностні передав проф. Павел Роберт Маґочій. При предавані проф. Маґочій перечеітав і зо справы тройчленной комісії, котра незалежно выголошує лавреата, де меджі іншым писало ся і тото, же премія про тот рік є дана Осифови Кудзейови, бо його творчость є позначена властнов печатков – його тrefным гумором, котрый никого не ганить. Кудзей в своїх творах рішать духовны вопросы, но і універзалны проблемы сучасного жывога – алкоголізм, дроґы, невіру і так як у Езопа і у нього стрічає ся зо звирятами як головными характеристами, котре шумні підкреслюють людскы слабости. По перебрані ціны О. Кудзей про Інфо Русин повів: „Тішу ся міцно з той ціны. Повім правду, же я єй хотів добыты, не буду гварити же нет. Оцініня є доказом того, же моя література - духовна поезія або байкы, мають дашто до себе. Успішность писателя не мірять ся тым, ці даколи критіка може його звозити і під чорну землю, не мірять ся ани тым, ці його будуть зрати в народнім театрі або декламувати. Детектором про мене суть аматеры,

читатели, котры собі його выберяють без того, жебы мусили. Бо штось їм тота література давать, а они собі єй выберяють подля своего сердца. О тім я пересвідчив ся і на Духновичовім Пряшові, де з вековой части декламували ся мої творы (позн. ред. на посліднім Духновичовім Пряшові аж 80 % декламаторів собі в конкурзній часті выбрали творчость як раз од О. Кудзея). А тото думам собі, же хочь суть писаны легкым штілом, несуть леке на декламацію. Є тото про мене сатісфакція, бо чоловік ходить до роботы і на творчость собі мусить найти простор лем во вольнім часі, кідь же з того жыти не дасть ся. Час, котрый я тому присвятив, він тепер вертат ся мі в тых оцінінях.“ Далє інформовав, же в сучасности мать приготовену нову книжку байок і чекать ся уж лем на спонзора, вдяка котрому бы могла быти выдрукована і сучасні докінчує нову книжку духовной поезії.

Премія Александра Духновича была першый раз передана в 1997 р. Єй першым лавреатом був Дюра Папгаргаї зо Сербії. Од тоды „клуб“ преміантів розростать ся каждым роком. Тогорічній оцінений Осиф Кудзей так зо своїм бронзовым медвідьом офіційны записав ся меджі великанів сучасной русиньской літературы.

Редакція Інфо Русин зо своїм видавательом Русиньсков обродов на Словеньску О. Кудзейови сердечні благожелать ку досягнуто такой вызначной ціны і желать іщі много тrefных творів, котры будуть позітивно приспівати к далшому оброджуючому ся процесу Русинів на Словеньску.

Шпортова часть фестивалу

Може собі подумате, же шпортова часть фестивалу інтересовала лем хлопів, но не є то дочіста правда, бо колкарьске стрітнутя МКК Меджілабірці - Славої Велькый Шаріш было атрактивне і про молодеж як і про женьске поколіня, котре собі істо з радостьов попозерать на выконы шумных хлопів. Жены, не гварте, же ні! Далє в шпортовій часті продовжовало ся фотбаловыма змаганями - приправкы, дорослых, старшых школярів і старшого доросту. Цілковито перше місце в перемагані фотбалового турная дорослых взяли брата Русины з ФК Русин

Руськый Керестур (Сербія), якы выграты над домашнім Спартакком Меджілабірці 3:1. Но позітивно треба оцінити і іншых участників шпортовий части фестивалу як МФК Снина, ці ФК Намешть над Ондавов і УКС Сокол Колбушова долина. Фестивалювому шпорту здар і о рік досвіданя!

А што додати на самый коонець?

Ліпше є раз відити, як стораз бісідувати. Зато вас дороги читателі, уж тепер закликуєме на далшый уж 49-ый фестиваль Культуры і шпорту в Меджілабірцях. Досвіданя о рік!

Patria
Slovenský rozhlas 5

РУСИНСЬКИЙ ПРОГРАМ од 24. – 30. 7. 2010

24.7.2010 – СУБОТА

- 18.00 – 19.00 Радіо молодых Приповідка:
Найшумнішы баї – 4. часть
19.00 – 20.00 Радіомагазин – реп.
20.00 – 20.30 Літературна релация
– Т. Андрейов: Муж златого
серця, вырочя смерті П. П. Гойдіча
20.30 – 21.00 Гітпарада русиньскых співанок – реп.

25.7.2010 – НЕДІЛЯ

- 7.00 – 7.45 Село грать, співать і думу думать
– репріза
7.45 – 9.00 Музычны поздравы
18.00 – 19.00 Кумове

26.7.2010 – ПОНЕДІЛЬОК

- 18.00 – 18.30 Радіоновины

28.7.2010 – СЕРЕДА

- 18.00 – 18.30 Радіоновины

30.7.2010 – ПЯТНИЦЯ

- 18.00 – 18.30 Радіоновины

Шпортовый день народностных меншын в Кошыцах

Марія Біцкова

членка Клубу і Комісії народност.
меншын за Русинів в місті Кошыці.

Дня 26.6.2010 уж 12- тый раз одбыв ся в Шпортово-забавним ареалі Містной части Кошыці-Юг Шпортовый день народностных меншын. Парадокснї є, же і того року в фарбах кошыцькых Русинів на тім шпортовім святї змагали ся двома молоды студенты не з Кошыць, але з Басровець (окрес Сабинів) – Марек і Мартін Секераковці. Репрезентовали нас в шпортах: столный гокей і шахы. Марек і Мартін собі найперше меджі собов зміряли силы в столнім гокею, в котрім указав ся ліпшым Марек. Но і Марек собі іщі заграва шах з хлопцьом з містной мадярьской комуніты, над котрым выграв. Заграва собі шахы і з Німцями – членами Карпатсько-німецького сполку – з котрыма раз выграв і раз програв. І тов дорогов тым двом молодым Русинам за цілу МО РОС в Кошыцах дякуеме за достойну репрезентацію нас, кошыцькых Русинів.

Жаль лем, же меджі молодыма Русинами, студуючими в Кошыцах, котрых Марек ослонив, не нашло ся вецей таких, котры бы были охотны зміряти свої шпортовы силы з репрезентантами других народностных меншын, котрых в тот день і на тім місці зышло ся невреком. А вірьте, же было з чого выбирати: столный теніс, столный футбол, столный гокей, шахы, шіпки, футбол, теніс, волейбал, ногойбал, штафетовый біг ...

Зо світа русиньскых медіі Єлена Перковіч – новозволена председнічка АРУН

-сл-, фото авторкы

27-го юна 2010 в Меджілабірцях выникла по першый раз в історії Русинів світа - **Асоціація русиньскых новинарів (АРУН)**, котра буде в своїх зачатках активізувати ся при Світовім конгресі Русинів (СКР). Заложіня АРУН одбыло ся в рамках меджінародного засіданя **Конгресовой комісії про інформованя і видавательську діяльність**, котра робить в меджіконгресовім періоді. Засіданя вів председа той комісії **Владимір Дудаш** з Руського Керестура (Сербія). Він во вступі

з Підкарпатя (Україна). Діятельство АРУН буде ангажовати ся на професіоналній уровни і в своїх рамках буде групувати меджінародны медіі, котры заоберають русиньскы проблематиков во вшыткых медіалных формах. Через свое членство буде АРУН одкрыта і тым, котры мають інтерес о співроботу в розвої русиньского медіалного руху. Значить, же членом АРУН може стати ся каждый, но публікувати буде мочи лем професіоналній новинарь. Далшым цілём АРУН є координувати русиньскы медіі, вытваряти медіалны кампані, головні перед зрахованьом жытельства, пропаговати діятельство СРР, інформувати

▲ На фото новозволена веджіня АРУН. Справа до ліва: секретарька АРУН С. Лисінова, Є. Перковіч зо Сербії, председнічка АРУН, підпредседнічка - М. Лявинець, мл. з Мадярьска.

інформовав о основных замірах і цілях АРУН, як і выголосив дакотры пропозиції на основаня АРУН. Потім проходили вольбы до органів АРУН. За председнічку была выбрата **Єлена Перковіч** зо Сербії, підпредседнічку **Маріяна Лявинець**, мл. з Мадярьска і за секретарьку АРУН **Сільвія Лисінова** зо Словеньска. Участниками першого засіданя АРУН были професіоналны новинари з Польска, Сербії, Хорватьска, Мадярьска, України, Румуньска і Словеньска, котры заоберають ся русиньскы медіалнов проблематиков. Окрем уж спомянутых новинарів, під Декларацию о заложіні АРУН підписали ся: председа СРР **Дюра Папуґа** - Сербія, членови СРР: **Маріяна Лявинець** ст. з Мадярьска, **Андрій Копча** з Польска і **Владимір Протівняк** зо Словеньска і председа уж спомянутой Конгресной комісії за інформованя **Владимір Дудаш** і публіциста історичных статей **Валерій Падык**

о активностях русиньскых організацій в світі, організувати різны семінары і т. д. Пропозиції притомных на центр АРУН были дві: една на Словеньску, а друга в Мадярьску. Кідь же центр СКР є на Словеньску в Пряшові, так векша кількост членів згодла ся на тім, жебы центром був Пряшів, значить, в згоді з центром СКР. В сучасности веджіня АРУН заоберать ся выпрацованьом Станов, котры хоче зареєструвати чім скорше і на основі того будуть выпрацованы конкретны пропозиції на далше діятельство асоціації, сучасьтов котрых буде выпрацованя проєктів на выдаваня меджінародного періодіка і вебовой сторінки. Як раз там будуть зедночувати ся і комплетизувати вшыткы інформації о Русинах в світі. Головным цілём веджіня АРУН є предложыти выпрацованы Становы уж на найближшій засідані СРР, котре одбуде ся в половині авґуста того року в Хорватьску.

Заступці Русинів - Мартін і Марек Секераковці (зліва) за doprovода М. Біцковов, председкічкы МО РОС Кошыці.

ВЫЛОСОВАНА КОНКУРЗУ

Авторка конкурзу: Сільвія Лисінова

В Інфо Русині ч. 10 /2010 мы выголосили конкурзны вопросы, на котры нам одповіло 29 читателів з того 28 з них одповіло добрі на вшыткы 3 вопросы. Но выгерцьом може быти лем еден. З того выпливать, же выгерцом **5-го конкурзного кола** ставать ся **Matej Bañas, Lutina 152, okres Sabinov. Панови Банясови сердечні GRATULUJEME** і посылаєме обіцяну ціну, ЦД під назвом **ЗАШПІВАТЬ БАРВІНОК**, котре до конкурзу даровав **ФК Барвінок із Камюнкы, і публікацію – Русинський ренесанс** од зоставителькы **Др. Маріяны Лявинець**, котру до конкурзу дало **Столичное Русинское Меншиновоє Самоуправленіє** з центром в Будапешті.

Ціны маме розданы і **ідеме дале! КОНКУРЗ продовжує – в гри є 1 ЦД, интересный учебник і лаборецький дукат.**

Днесь нам до конкурзу дали ціны: Музычне видавательство **ВИДЕОРОГАЛЬ** з Бардйіова, котре выдало ЦД під назвом **Маріяна Железна - Мамко моя, мамко люба**, на котрім суть аж **23 співанкы із студниці русинських народных співанок**, котре наспівала популярна молода співачка – Лавреатка Спів мого роду і солова співачка **ПУЛЬС-у – Маріяна Железна** з Хмельової, бардйіовского окресу. Далшу ціну до конкурзу дала редакція **Русин і Народны новины** – интересный учебник – **Русинський язык в конверзації**, в котрім найдете конверзачны етікеты і конверзачны темы в трьох языковых мутаціях: словенський, русинський і анґлицькій. Учебник є присвячений нелем про школярів основных школ або студентам середніх школ, но вшыткым тым, котры собі хотять ліпше освоіти літературну высловность русинского языка. Третю ціну до конкурзу дало місто Меджілабірці - цінный дукат - **1 Лаборец = 4 Кременець**, котрый узрів світло світа минулого року на **47-ім ФКАШ в рамках словенсько-польской сполупраці**. Є на нім окрем іншого і наш великан **А. Варгол**. Збераючі фахівці высловили ся, же тот дукат мать з рока на рік векшу ціну. Так што самы видите, же грати з нами оплатить ся! Ціны суть лукратівны, но іщі перед тым, кідь їх дахто з вас выграє, то треба одповісти на 3 вопросы:

Одповіді посылайте **до 5. 8. 2010** на адресу редакції Інфо Русин або мейлом: sekretariat.ros@centrum.sk

КОНКУРЗНЫ ВОПРОСЫ:

1. Напиште нам який вызначный юбілей од своего založinя того року осплавлює Здружіня інтелігенції Русинів з центром в Братіславі?
2. Котрый русинський писатель здобыв на Духновічовім Пряшові 2010 титул - Найпопулярніший русинський писатель?
3. Хто є теперішнім председом організації Молоды Русины з центром в Пряшові?

Мено выгерці опублікуєме в Інфо Русині ч. 15.

Уж тепер тішыме ся на ваши одповіді і дякуєме, же собі так велику популярность здобыв у вас наш конкурз. Доказом чоґо є, же чім дале, тым веце до нього запоюєте ся.

В Кружльові была сцена амфітеатра заповнена

Др. Іван Бандуріч

В селі Кружльов (окрес Бардйіов) в неділю 4-го юла 2010 одбыла ся культурно-сполоченська акція Переглядка русинського і шарішского фолклору в рамках 44-ых Обводных славностей культуры. В зачатку хочу підкреслити, же нелем сцена амфітеатра была переповнена выступаючіма, но і самотный амфітеатер і наоколитый простор був переповнений навщівниками, а то нелем зо села Кружлів, але і широкої околиці. В околиці Кружлів находить ся веце як 15 сел, з котрых є 11 переважні з русинським жытельством. Уведжена кількість як і склад русинского жытельства жадать собі од організаторів якостный і обсягово богатый культурный програм. Тогорочный фестиваль істо сповни вшыткы очекаваня і своїм культурным програмом належыть меджі найвыдаренішы дотеперь організованы фестивалы. Функціонари Сельного уряду в Кружльові під веджіньом старосты села Інж. Осифа Кмеца, як і запоєны жытелі до приготовліня на дію акції, заслужать собі велике узнаня і подякованя. Організаторами акції были Сельский уряд, Русинська оброда на Словенську, Горношарішский освітовый центр і Шарішский музей в Бардйіові.

Фестивал одкрыв і участників привитав староста села Інж. Осиф Кмец. Меджі участниками были і МУДр. Б. Ганущак - приматор міста Бардйіов, Інж. М. Хома - предноста Обводного уряду і посланці за ВУЦ, старостове навколишніх сел і далшы гости. К участникам приговорив ся і Др. Іван Бандуріч - член Рады влады СР про народностны меншыны і етнічны группы і председа РО – РК Бардйіов, котрый окрем іншого обіцяв, же кідь Списованя людей в 2011 р. на русинських селах буде успішне, культурный програм буде мінімалні так цінный як днесь. В програмі окрем колективу ОШ в Кружльові, містных співаків і музыкантів представив ся еден з найліпшых на Словенську, веце як 40 членный тенцьовально-співацький музычний колектив Железяр з Кошыць, котрый мать во веджіні колективу ведучого і режисера в єдній особі - Інж. Владимира Урбана, котрый належыть уж довгы роки меджі найвызначнішых експертів фолклорістики на Словенську.

Железяр мав про Кружльовчанів приготовеный спеціальний програм, зложеный з репертоару выходного Словенська зо замірняньом на шарішский і русинський фолклор. Была то радость, кідь на сцену наступило 12 танцюючих парів, 5 члена народна музыка, котрых при многих танцях спреджала женська співацька група. Танцьовальна група указала веце як 10 темпераментных танців і їх проявив досправды перфектны, бо каждая фігура танця з почутьом і радістьов были реалізованы. При такой якості музыки, яку мать Железяр, досправды з ефектом і танцює ся. Прекрасны танці зо Замутова, Раславиць, вербунк з Клатова, карічки і т. д. барз потішыли навщівників фестивалу. Выконностны выступліня показали соловы пары і в них проявили ся темперамент і радость з танцьованя. Досправды выходословенський танці з почутьом і пережываньом може успішно указати лем танцьоріста – танцьорістка походжіньом з выходного Словенська. Женська співацька група представила ся як скусеный співацький колектив і тішу ся, же в тім колективі успішно репрезентовала наш окрес і Зузанка з Гертника. Скоро в двойгодиновім выступліні колектив Железяр з Кошыць пересвідчиво указав свої художні якості і особні тішу ся, же нелем у нас, але і в многих державах світа достойно репрезентує выходословенський фолклор. Братя Колларовы з Колачкова представили ся в кінці акції тыж з барз цінным програмом. Колектив знать розвеселити і таким способом, же до своего програму выключе і людей з публікы. Їх выступ был мілым пунктом цілого програму. Здомашніх выступаючих представили ся уж спомянуты школяри з ОШ співаці – В. Коже-на, М. Слота, сестры Маньковы за допроводу І. Шміцера, Е. Луцак – Л. Вошка, співацький квартет С. Манькова, П. Шолтісова, М. Лаурова а Л. Попік. Програм модервала П. Шолтісова. Веджіню ОШ в Кружльові высловуєме подякованя за приготовліня і реалізаціі такого прекрасного культурного програму. Мы пересвідчены, же будучорічний культурный програм буде обогаченый і о выступліня догорічного женского співацького колективу Ліпка, бо в Кружльові суть вытворены вшыткы условия ку тому, жебы містны колективы і солісты надале успішні робили і пропаговали ся.

Русины стрітили ся під градом

В неділю 4-го юла 2010 старолубовнянський сканзен народописной експозиції подобав ся веце на живе русинське село, як на памятку минулых епох Русинів. Сканзен належав оправдивым Русинам, бо в тот день odbyла ся ту акція під назвов Славности Русинів під градом, яку організувала Русинська оброда на Словенську, Любовнянський музей, місто Стара Любовня, організація Молоды Русины і Общество Йоанна Крестителя.

П. Медвідь, фото автора

Од обіда было ту мож відіти нелем велике множество навцівників, які з інтересом взяли участь на „любовнянським дні Русинів“, але і кройованых фолклористів з цілою наоколиці, які приготували про публіку веце як дві а пів годиновий програм. Акція отворила ся церковнославянськов літургійов Йоанна Золотоустого в деревяній церквці св. Михала Архангела, котра походить з русинського села Матисова. Літургію, в часі котрой люди стояли аж перед церквов, служив грекокатоліцький священник о. Я. Поповець, котрый є тепер председом Общества Йоанна Крестителя.. Потім уж гостей на сканзе-

Українців Словенська, який пришов посмотрити і підпорити „партнерську“ акцію. Культурный програм був повный доброй вдякы і вычеряло ся в нім веце як 120 выступаючих в подобі солістів, фолклорных колективів, декламаторів, молодых народных росповідачів і забавлячів зо сел як Якубяны, котрого колектив указав шумне традичне свадьбяне пасьмо, дале з Камієнки, Малого Липника, Орлова, Шарішого Ястрабя, Удола і т. д. На акції ся потведило, же русинська культура не вымерать, бо при фолклорных колективах дорослых мали велике заступліня і нашы найменшы – діти, котры своїма пасьмами указали, же в русинських традиціях мать хто продовжувати. Славности але не мали, своїм програмом, лем локальний храм-

хоць мусили перейти так велику дорогу, жебы могли быти меджі своїма, было відіти цілий час через їх выступліня, і тот радость была нима і даскілько раз декламована словні. Радость але не была лем на їх боці, але і на боці публікы, котра оцінила їх великим

аплавзом. Славности Русинів під градом были далшов выдаренов тогорічнов акційов, котров Русины указали, же суть животасхопный, культурный народ, котрого традиції суть необычайны і фурт меджі нами. Як повів єден з головных організаторів М. Караш, „Славности мають снагу здобыти місце каждорочного дня Русинів з любовнянської околиці і выбудувати собі міцну позицію меджі містными фолклорными акціями...“ Віриме, же організаторам тото подарить ся і уж тепер тішыме ся на далшы рочник.

▼ ФК Кычера з Якубян зо свадьбяным пасьмом.

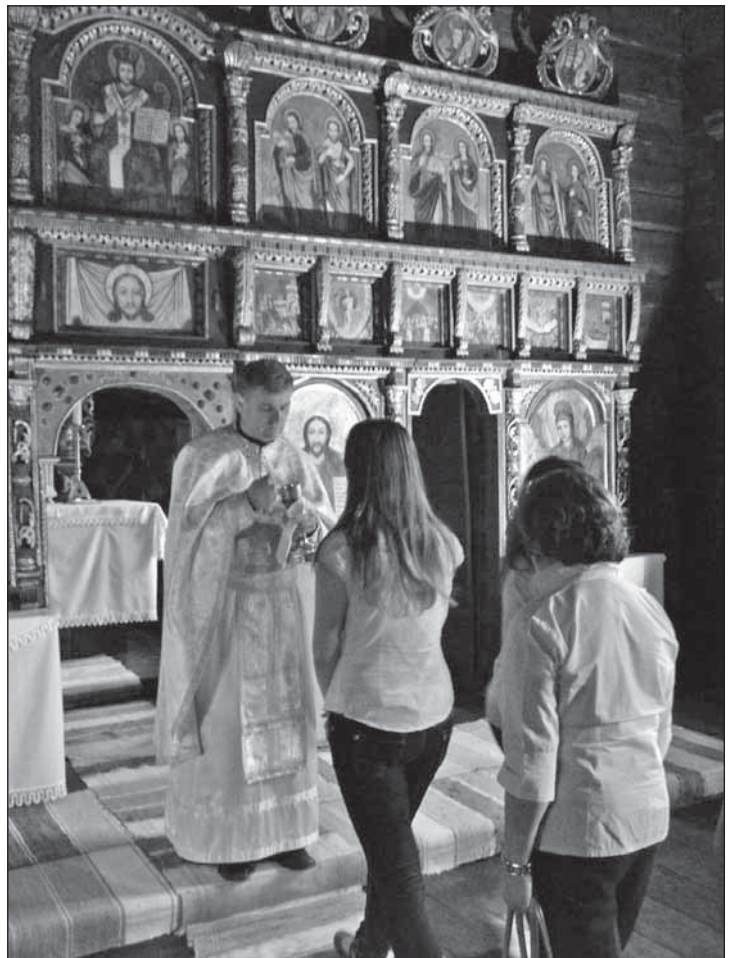

▲ ФК Шумячан з найзападнішого русинського села на Словенську.

новім амфітеатрі чекав богатый програм, о котрый драматургічні і сценарово постарав ся **Мартін Караш**, котрый з Дарінов Белішовов вытворив конференцієрське дуо. Акцію свойов участьов почастовали і заступцьови самосправы як і організаторы славностей – М. Павелчакова, директорка старолубовнянського музею, П. Сокол - предноста Обводного уряду б Старой Любоні, К. Садкеова - предноста Містьского уряду, Ш. Геряк з Даньово уряду в Старій Любоні, В. Юрічова брала участь за Дозорну раду РОС і много інших важених гостей. Во вступнім поздравліню був привитаный і Петер Сокол - председа Союзу Русинів-

тер, бо свої традиції і майстровство пришли указати і заступцьови з пряхівської околиці, котру заступляв прекрасный спів Тріа Роса, ці барз очекаваный ФК з найзаднішого русинського села Шумяц, котрый мав великий успіх у публікы. Час був події позітивно наклоненый, аж на коротку хвилю, коли почав участників лякати додж, но вшытко нараз змінило ся, кідь як раз шумяцькы хлопцы за сердце хапляючо заспівали На кральовій голі. „Бояли ся мы, жебы нам додж не показив тоту красну акцію, но надіяли ся мы, же кідь заспіваме тоту співанку, выйде сонце - і так стало ся,“ повів по їх вступнім співі єден із членів ФК Шумячан. Їх радость з того, же

► Фото із церковнославянської літургії, котру служыв о. Я. Поповець.

Русины передали štaфету Матічному світовому фестивалу

Як уж мы інформовали в попередніх числах IP, представителі Міського одбору Матиці словенської (МО МС) в Пряшові і Містной організації Русинської оброди (МО РОС) в Пряшові підписали (9.1.2010) Меморандум о взаємній сполупраці, в дусі котрого хотять надале приспівати ку розвиваню ціляусвідомленій і конштруктивній взаємній сполупраці. В інтересі далшого приносу духовных і моральных цінностей до сполочного сокровіща міста Пряшів і його регіону.

С. Лисінова, фото: Д. К.

На знак такого сполочного інтересу і надвзяна далшой активній сполупраці, в дусі высьше уведженої преамбулы, ініціаторы МО МС в Пряшові на челі з Ладіславом Матиском і МО РОС в Пряшові на челі з Михалом Калиняком підписали Меморандум з інтересным додатком Меморандум про людей. Історичны судьбы словенского і русинского народа на выходнім Словенську суть нелем близкы, но в принципі і еднакы. Словакы і Русины жыли все в сусідстві, в близкім братьскім одношіні, як і в співналежности. В дусі меморандуму несла ся і дальша інтер-

Лисінова, яка передавала штафету (прекрасны машлі, котры были переплетены русиньскым медвідьом) і котра вшыткых притомных в мені Русинів поздрвила як і член выбору МО РОС Пряшів – Деметер Крішко. Многы поважують „матичярів“ за контроверзне зоскупліня Словаків, котры боюють протів народностных меншын на Словенську. Но уж споминана акція лем потвердила, же опак є правдов, бо Русины были при передаваню штафеты меджі першыма і як першы достали можливість поздривати Матичный світовый фестивал словенської молодежи. Участь Русинів перед шыроков публіков високо оцінів і сам председа Крайской рады Матиці Словенської (КР МС) в Пря-

▲ На фото справа до ліва: Л. Матиско - председа КР МС, Сільвія Лисінова - тайомничка МО РОС Пряшів і пріматор міста Пряшів П. Гадярі.

есна акція, котра odbyла ся 1-го юла 2010 в самім центрі міста Пряшів. Конкретно в тот день прохидив біжецькый штафетовый біг через місто, котрый символізовав посолство Матічному світовому фестивалу словенської молодежи і котрого завершіньом было переданя штафеты на главній трибуні в центрі Пряшова. Біжецькый штафеты за Русинів зучастнили ся і членови МО РОС в Пряшові, котрых в тот день заступовала тайомничка МО РОС Пряшів - Сільвія

шіві Л. Матиско. На акції брав участь і пріматор міста Пряшів ЮДр. Павел Гадярі, котрый окрема передаваня штафеты позітивно оцінив културно-шпортове посолство, котре зєднує вшыткы народы і народности.

Віриме, же сполупраца русиньско-словенської організації витримле штонайдовше і надале буде обогачувати културне діятельство в третім найвекшій місті на Словенську, як і його довокишности.

СПИСОВАНЯ ЛЮДЕЙ СПОВІДЬ ПЕРЕД ОБРАЗОМ МАТЕРИ

Днесь Томаш Михал БАБЯК, Юркова Воля, окрес Свідник, періодічний дописователь Інфо Русина, член Общества Св. Йоана Крестителя, бывшый співак ПУЛЬС-у, сучасный працівник штатной справы.

Чудже собі важме, но на своє не забывайме! – то суть єдны з мала слов, котры мали во великый почливости і нашы благославы епископы – владыка Гойдич і Гопко. Суть актуальны і днесь, головні, коли стоїме перед зрахованьом людей на Словенську, котре одбуде ся уж в маї 2011 р. Каждый, хто чує ся Русином і хоче штось зробити про того, жебы мы указали ся світу і дыхали повныма плуцями, мать можливість як раз при зраховані людей зробити

першый крок, жебы мы сполочні дашто доказали. Чім вецей нас буде, тым будеме мати векшу можливість здобыти свої права, і так доказати же мы ту і ту жыєме.

На різних акціях і стрітнутях з многыма людьми я міг чути різны погляды, припомінкы, як: што я зробив бы про Русинів, ніч про Русинів не робить ся, не знаме забойовати і подобні... Но лем мало хто з тых людей знать, же насильні нігда ніч не досягнеме, скорше собі пошкодиме і даме собі недобре мєно. Вельо раз мене мерзить, кідь чую такы слова, як: „глупы Руснацы, што властні хотять?“ Но што? Хочеме утримувати традиції наших предків, отців і дідів, які помаленькы зникають. Хочеме заховати собі кодифікований русиньскый язык, но і діалекты. Смутні, кідь родичі суть Русины, но з дітми бісідіють по-словенскы, „бо діти по-русиньскы не розумлять“. Хочеме, жебы так богата култура, яка є в русиньскім русі розвивала ся, жебы мы передавали ей нашому поколіню і далшым генераціям. Маме так богату студніцу, з котрой черпають многы народы і за нашыма граніцями. А праві тепер є на нас, як ся будеме односити ку зрахованю і ці докажеме, же мы ту, же розшырюєме ся і не забываєме на своїх предків. Но на самый перед мы самы мусиме указати ся як справны люди, котры собі уважають і цінять других. Кідь дакого посуджуєме, так не судьме його лем подля skutків, народности, але і подля того, який тот чоловік досправды є. Ціню собі, же я народив ся в двойязычній родині. Чім дале, тым вецей я гордый на свойого нянька, котрый був Русином, а тьж і його родичі. І кідь я народив ся на Мораві, ціню собі ідентичность і културу того народа, но моему сердцю є найблизше як раз народность русиньска, яка почаровала мі нелем языком, але і традиціями, ці уж церьковныма святами, як Великдень, Рождество... звычаї, прекрасны церьковны співы але головні наша русиньска співанка, котра мі дала силу порозумити ей змысел в текстах, при котрых кідь чоловік задумать ся, чує тепло коло сердця. Ту дасть ся познати і живот Русинів, який нам зохабила генерація наших предків а поскладала до прекрасных стишків, котры собі поспівовала при роботі, при забаві, але і при смутку. Дало бы ся повісти, же я як на пів Моравак, котрый виростав на Маковиці в русиньскім селі, я став ся твердым Русином. А ці є то правда, потверджує тот і моя перша робота – я став ся співаком в Піддуляньскім українськым народнім ансамблі в Пряшові. Але ани в ПУЛС-і, ани на воєнській службі я не стрітив ся із народностными проблемами. Наспак, кідь я даколи не міг в воєнськым ансамблі співати, то хлопці были з того смутны, „же хто тепер буде співати русиньскы співанкы“. Но найвекше чутя к Русинам у мене зродило ся, кідь я зачав штудувати матеріялы о нашім Преосвященім владыкови – мученикови Павлови Петрови Гойдичови і Васильови Гопкови. А за того мушу подякувати моему доброму учительови і отцю духовному, уж небіщікови Др. Маріану Поташови. Тота велика віра в Ісуса Христа мене привела до містной церькви, де пособлю як кантор. А ту я порозумив силу тых слов: „Чудже собі важме, на своє не забывайме“. А думам собі, же є то актуальне в каждім часі нашого живота і шпеціалні тепер, кідь близьть ся наш почін і одповідь на вопрос: Кілько буде нас, Русинів, по зраховані в 2011 році?

50 років од смерти благославленого владыки Павла Петра Гойдіча, ЧСВВ – русиньского Пряшівского єпископа († 17.7.1960)

Т. М. Бабяк

Про тоту любов жив, робив і в леополдовскім гарешті положив свій живот як мученик за вірность Христовому намістнику – Святому Отцю. Преосвященный Владыка Павел, подля слов многих сполугарештантів, переживав великы муки – тілесны і душевны. Тяжко повісти, котры были найтяжшы. Кідь в послідні години його живота переходив коло його постели ошетрователь та попросив ся його: „Отче, мате великы болести, ... я знам, же мате...“, владыка Гойдіч з усмішкы на твари одповів: „Мам болести, мам страшны болести...“, но нігда з його уст не было чути, жебы стонав, жебы йому текли слызы. Терпів аж до послідной години своего пеземского живота. Його великость была в неописаній його скромности і покоры. Фізична структура владыки Гойдіча, його очі, ціла тварь прозраджовали страсти і утерпіня, но з його уст николи невышло слово, котре бы тото назначовало. Знаме є, же кідь раз в рузінській вязниці закликав його к собі высокый представитель тодішньої влады, котрый йому повів, же выстачить єден підпис і може стати ся патриархом Православной церкви в Чеськословеньску, Владыка Гойдіч з покоров одповів: „... **не можу выговити тому пожадованю, бо бы то был великий гріх протів Богу, зрада Святого Отця, на святій Церкви, на властнім сумліню і на віруючих, з котрых вельо в тім часі терпить про віру, яку я їм голосил ...**“, і яку їх, як любый єпископ, научав. По тых словах „представитель“ приступив к Владыкови Павлови ближе, до своїх рук ухопив руки єпископа, притулив собі їх ку сердцю і повів: „**Отче, вы ся мі дуже любите, сьте статочный чоловік, важу собі вас!**“ Такы і іншы припады, якы назначовали велику любов єпископа Гойдіча к вшыткым, його співвзяні могли заживати каждоденно. Послідні години живота того великого святця подарило ся заховати вдяка священникови римскокатолицькой церкви Варнови, котрый одслужыв послідню службу Божому службникови владыкови Павлови при його од-

ході з той слызовой долины. І тувидно, же Господь Бог постарав ся і о одход свойого вірного сына з поземского жывота до вічности. Перед смертьов 16-го юлія 1960 р. владыка Гойдіч попросив свойого співбрата в гарешті, жебы вывів його на двир зо словами: „**Хотіл бы єм іщі послати благословіня своїм дорогым вірникам.**“ Лежав на солнечнім надворю і посылав послідне благословіня свойї церкви, єпархії, свойому народу а ту за-

▲ Владыка Павел Гойдіч з його помочным єпископом Васильом Гопком при вступных молитвах в Катедральнім храмі св. Йоана Крестителя в Пряшові.

зрив, як попри нім проходить його помічний єпископ Владыка Василь Гопко і послідній раз благословить його. Тото были послідні радостны хвілі його поземского жывота. Нихто із співгарештантів не раховав з тым, же близьить ся конець тернистой дороги грекокатолицького єпископа, і Господь Бог собі бере свойого вірного сына к собі. Послідня година пришла нечекані. Співгарештант Франтішек Ондрушка коло півночі відів як Владыка Гойдіч сидить на постели і кличе його к собі, жебы поміг йому на туалету. Кідь його вів назад, взяв його на руки і положив на постіль. Быв легкий як пірко і повів: „Так, тепер уж буде вшытко добрі.“ На його твари было видно ужасный покій і щастя. Тварь як кідь бы залялатинь світла. Владыка свої очі замірив прямо перед себе і гамбы мірні рушали ся йому, як кідь бы высылали короткы повздыкы. Співгарештант забухав на двері дозорці і повів йому, жебы закликав лікаря і священника Вар-

ну, а тот повів: „Умерать, мольме ся.“ Зобуджали ся і далшы гарештанты і приходили к постели Владыки Павла. Тоды пришли і дозорцьови. Пан Ондрушка попросив ся дозорці, кілько є годин? Вісем минут по півночі, назначив тот помеджі зубы. Была уж неділя 17-го юлія 1960 р. Його тіло однесли до рентгену, де чекало ся на пітву, а потім облекли його до білой сорочки і гарештаньскых лах. Хоць гарештантів хоронили в обычайній труні з дочок,

гарештанты П. Гойдічови зготовили шпечіальну, ручні вирізовану труну, бо владыка Гойдіч часто з любовйов говорив: „прошу добротивого Господа Бога, жебы мене покликать із той слызовой

▲ Остаткы блаженного П. П. Гойдіча при екзумації його тіла і переносіню з Леополдова до Пряшова.

долины в тот день, коли мене до ньюй послав.“ Усмішне было тото желаня од єпископа, але сповнило ся. На другый день 18-го юлія веджіня гарешту в Леополдові

посылать на доповідь Крайского суду в Братиславі таку одповідь: „На основі вашого дожданя з дня 12.7.1960 вам ознамуєме, же Павел Гойдіч был участный амнестії президента подля чланку 7. Конаня не приходить до увагы з доводу, же менованый умер 17.7.1960.“ Його похованя не было таке, яке бы належало єпископови. На його труну написали лем: „П.Г.681“ і поховали в тихости на Леополдовскім цінтери. О його гроб старала ся його найблизша родина і любы вірники із близькой околиці. Три раз осадили на його гроб крест, но гарештаньскы дозорьови все його одстранили. Так тілесны остаткы русиньского мученика были похованы меджі злочінцями і врагами, і так мали упасты до забытя – таким способом мало забыты ся на мєно Гойдіч. Но Господь Бог постарав ся о екзумацію в осени 1968 року і о наворотня до Пряшова. Вдяка його співбратови з ЧСВВ, (днесь уж небіщикови) о. Маріянови Поташови, остаткы єпископа П. П. Гойдіча достойно вертають ся до його любимого Пряшова. По екзумації остаткы были прикрыты червеным епітрахильом як про яв мучеництва. В Пряшові на його привоз чекалки стовкы вірників на челі з єпископом Васильом Гопком. До Катедрального храму по два дні пришли П. П. Гойдічови поклонити і розлучити ся стовкы вірників. Потім і на засяг „высшой моці“ были остаткы П. П. Гойдіча уложены до підземной кріпты пряшівской катедралы. Єпископ П. П. Гойдіч, ЧСВВ был судні регабілітованый аж в 1990 року. Святый отець Йоан Павло II, при свой навщіві Пряшова 2-го юлія 1995 року, поклонив ся памятікы своего вірного сына. В 2001 року Божого службownika П. П. Гойдіча благоречів перед Святопетерьсков Катедралов в Рімі. Його тілесны остаткы так были уложены до славностного саркофагу і суть выставены на честь і славу знова меджі своїм віруючим народом в Пряшівскім Катедральном храмі св. Йоана Крестителя во великій почливости. Ани днесь Русины не забывают на свойого священномученика, блаженного єпископа П. П. Гойдіча, ЧСВВ, на молитвах при його саркофагу просят і благають: „**Блаженный отче, мучениче Павле, моли Бога о нас!**“

О блаженім владыкови Гойдічови можете вєще дочітати ся і на веб сторінці: www.gojdic.wbl.sk/.
Цінне фото про Інфо Русин: Й. Тумковіч.

Початки повернення до русинства

(Реферат присвячений на міжнародну конференцію в рамках цілословенського свята Дня Русинів на Словенську, котра була зрушена про затопіня).

Федор Барна, фото автора

І щі і днесь, по двадцятьох роках, при погляді на фотографію з масового мітингу, відчуваме поддых револючнуй енергії. В тоты новембровы дні, каждая свободы зганяла тісячі пряхівчанів, жебы публічно продемонстровати підпору демокрації. Одты мы выходили на дороги глядана самых себе. Першы крокы вели к „округлым столам“. При них, найчастійше в Руськім домі, горячим діскузіям не было кінца-краю. Найостріцыми темами были „наше національне коріння“ і „языкова орієнтація“. Уж там, за тыми „округлыми столами“ доходило до незмірїных позіцій і зродила ся ідея організації русиньского жывота. Але хыбили нам лідеры. Тзв. дісіденты, на яких мы зо зачатку сподівали ся, выявили ся непоуживателны про русиньскый рух. Каждый з них был твердым українським націоналістом, ба наывше, як за недовго выквітло, скоро вшытыкы были агентами комуністичной тайной поліції – ШТБ. А праві они, стали ся ідеологами далшой, уж пореволючнуй українзації. Сподівана на зізд, яый горячковито приправлявали функціонари КСУТ–у, выявили ся даремныма. Його процедура была умышлено напрограмована так, жебы з рішіньом русиньского вопроса ани лем не раховало ся. А спробы окремых делегацій з Меджілаборець, Гуменного, Свідника і зо самой Праги внести пропозицію хоць бы лем односно назвы будучой організації – Союз Українців і Русинів – не были ани лем выслуханы. Председніцтво зізду – М. Сополіга, М. Мушінка, Ю. Шпірко, М. Гіряк, М. Бобак – не допустило діскузію на тоту тему. Але де інде, як не на тому форумі, русиньскый вопрос мав стати головнов темов його работы?! Мали быти поменованы і засуджены кривды, заподіяны комуністичным режімом Русинам. Тым Русинам, якы з покон віку жыли властным етнічным жывотом. О тых Русинах, о яких культурна Европа нігда неспохыбньовала, же мають самобытний етногенезіс. В книзі *Походження сімі, приватной власности і державы*, німецькый історік Ф. Енгельс, не скривать удівліня над тым, же „по многых дикых азятськый наіздах, волны яких погинулы ціслены европскы народы, в чістїй етнічній сохрани

ности выстояли около міліона Русинів і 2 міліоны Словаків“. Так оно было і оставать, же Русины суть каміньом в будовані Европы. Мусили прийти аж остатня „вызвольна“ волна другой світовой войны, яка положила Русина на коліна. Три наступны генерации почас цілой повоенной doby змушены были жыти в покорі, тихо, послушні і непомітні. Комуністы одобрали од Русина землю, коня, віз, охабыли йому лем його роботящі руки і повіли: Од теперь ты ниякый не Русин, але українськый трудящій. Од теперь не будеш бісідовати, але будеш балакати українською мовою.

Автентичне фото з 1989 рока з масового мітингу Пряшіві.

І не быти револючнуй новембра, з перед двадцятьох років, то і не знати, ці бы дахто іщі памятав, же в тых наших Бескідах жыли Русины. Так што одроджїня русиньского жывота, рішіня його культурно-національных проблем стало ся неодакладнов і налігавов потребов. Почінати треба было з організації, а будовати тоту організацію, образно повіджено, пришло ся „на зеленій луці“. Не было ниякой попередной штрктуры, а што главне, не было ниякой ідейной платформы, о яку мож было бы ся оперти при конфронтації з протівниками нашого руху. Вшытыкы приправы робыли ся за походу і в прискоренім темпі. Ведь перейшов лем місяц од того, „подареного, зізду Українців, як актив меджілабірських ентузіастів уж 25-го марця зорганізовав масове стрітнутя русиньскых ініціативных груп – зышло ся їх коло 200 членів. На тім стрітнуті был заложений правный субект – Русиньска оброда.

Кривотовкы около Голосу Русинів

Каждый з колишніх редакторів Нового жытя в своїх бібліографіях выдвигує як „заслугу“ в тіму, же хоць робыли в українськых новинках, але в них была сторінка Голос Русинів. П. Богдан факт Голосу Русинів подає як мілодар керівни-

цтва СРУС–у Русинам. Подібно ку тому ставлять ся і о. Ф. Крайняк в своїй згадці. З наведеного выходить, же до той проблемы треба внести трохы ясности. В тім часі в Пряшіві іщі пановав дух революції. Підтримованы штрайкуючими студентами організації ВПН вымїньовали номен-клатурны кадры з їх функцій. Стало ся так і в редакції Нове жытя, де мене установили шефредактором, заступцьом был А. Зозуляк. Так мы без всякого дозволу отворили в Новім житі сторінку Голос Русинів. Тота сторінка вызнаменала ся тым, же в ній был опублікований розго-

вор з найкопетентнійшым протагоністом русиньского руху Інж. Іваном Быцьком. Тото інтервю было надруковане під титулком Русиньство – наш напрям. На мій вопрос, якы суть першорядны задачі в русиньскім оброджуючім процесі, одповів: „Треба ся вернути до той автохтонности русинства. Тото підойме нашу націоналну гордость. Головна наша задача теперь – збудити в Русинах охоту быти Русинами, не ганьбыти ся за тото і выналожити вшытыкы силы на тото, жебы нас поважали Русинами“. І в дальшых одповідях пан Быцько зформуловал програм будучой організації Русинів. З тым програмом, опублікованым на сторінках Голосу Русинів 2-го марця 1990 р. мали можность ознакомити ся вышше трох тісяч читателів того тыжденника. Одважний заклик до обновліня русиньского національного жывота не міг зостати без позорности українського керівництва. Уж 15-го марця 1990 р. засів його комітет в складі: М. Мушінка, М. Сополіга, Ю. Шпірко, М. Гіряк. Тота колегія і навела „порядок“ в редакції Нове жытя. Мене з функції шефредактора дали гет, на моє місце посадили пана А. Зозуляка. З того часу Голос Русинів перестав быти трибунов, з какой выступали Русины зо своїма думками. Далшу орьента-

цію Нового жытя – а в ній і Голос Русинів – його новий шефредактор выклав таким способом: „На сторінках нашого тыжденника найдете місце вшытыкы. Але вы повинны приносить темы, пропозиції, якы бы сприяли не к розеднаню, але **зеднаню Русинів – Українців**“. Также Голос Русинів надале оставать лем як сторінка на діалекті.

Ожывленя віры в Русиньство

Мобілізаційно-організаційный процес становіня Русиньской оброды был завершений в новембрі 1990 р., коли в Меджілабірцях одбыв ся **І-ый снем Русинів**, який звалив Василя Турока за председу Русиньской оброды. З його інавгурачнуй речі выберам: „**Я буду фурт протів тых, хто зневажать українськый язык, але буду говорити і тото, же українськый язык як і словенськый про мене чуджій, при чім єм 21 років учів акурат словенськый язык на гімназії. Але ништо мі не може взяти віру в то, же єм Русин**“. Ожывити віру в русиньство, наповнити змысел його непохыбной самобытности – тото і стало провідной ідейов, лозунгом, під яким розпочінать діяльність новозволеный **Координачный выбор Русиньской оброды**. Першопочаткы його работы вызерали драматічно. В тот час, кідь напротивна українска централа урядувала в комфортні заряджєных канцеларнях, возила ся в автах, без перерушеня была фінанцована Міністерством культуры, то в тот самый час члены Русиньского координачного выбору не мали ани лем де ся зыйти і засісти. Не мали ани лем коруну на режіны вытраты. Выршыты критічну ситуацію допоміг театр. В ньому Координачный выбор нашов не лем притулок, але і найпотрібніше матеріальне забезпечіня. А што главне, нашов доброжычливу атмосферу. Цільный колектив, од замочника Ваґнера, аж по самого дірєктора Ярослава Сисака, помагав чім міг розгортати діяльність Русиньской оброды. Выбор в складі: Др. Іван Бандуріч, Інж. Арх. Мілан Андраш, Маріян Харітун, Мір. Ян Калиняк, Штефан Бунґаніч, Василь Турок – сходов ся реґуларно каждый місяць. На ньому лежала головна тяжба работы, але при організовані і веджіні вшелияких акцій охотно помагали Федор Віцо, Йозеф Шелепєць, Миколай Ляш, Ігор Латта, Анна Сервіцька, Мірон Сисак і многы дальшы. Каждый з них заслужыв ся в тім, же ідея обновліня русинства нашла 4 одозвы шырокой громадскости. Той громадскости, яка уж при першім раховані людєй в 1991 р. масово вызнала русиньску національность.

SLOVENSKO-RUSÍNSKY SLOVNÍK

(Продовження)

Юрій Панько

Називники

При словацьких називниках дають ся скорочіння роду. При перекладі скорочіння роду дають ся головню в тім случаї, коли род одлічує ся од заголовного слова; при називниках pluralia tantum уवादжуєть ся скорочіння *romn.*, напр.: **hus** – і ж гуска ж..., **cest/a** – у ж... 2 дорóга, путь ж ..., **taxík** – а т такі *neskl. m*, **nožn/ice** – іс ж *romn.* ножычки *romn.* ... При словацьких називниках двоюкого роду дають ся скорочіння *m ž*. Кідь називник не змінює ся, при нім ставить ся скорочіння *neskl.* і скорочіння роду. Називники pluralia tantum означують ся скорочіннєм *romn.* з означіннєм роду. Називники, ужываны найчастіше в множині числі, дають ся в формі номінатива множного числа з уведжіннєм форми єднотного числа, напр.: **capáček/ly**, **capáček/ly** – ов *m mn. č. (j. č. capáček)* папúчка (с. ч. папúчка).

Придавники

Придавники дають ся в формі номінатива єднотного числа мужского роду. Придавники, маючі лем женьский род, дають ся в формі номінатива єднотного числа женьского роду, напр.: **tehotná²** грубá, самодру́га *kraj*. Окремыма статями дають ся суплетівны формы ступнів поровняня, причім указує ся основный ступні, напр.: **lepší** 2. *st. k dobrý* ліпшыї, ліпше. Кідь словацькый придавник є твореный од називника, не мать еквівалент в русиньскім языку, при нім дають ся поясніня *príd k ...* і уवादжуєть ся називник, од котрого є твореный. Потім дають ся приклады, ілюструючі комбінаторны можности адъектыва і можности варіантного перекладу тых словоспоінь, напр.: **cenov/ly** *príd. k cena*; ~ rozdiel рóзділ в ціні; ~ index індекс цін; ~á hladina ўровень цін; ~á politika політика цін. Субстантивованы формы придавників дають ся окремыма статями. При них ставить ся скорочіння роду, напр.: **nemocn/ly¹** хворый; ~é dieťa хворá дітина; *byť* ~ быти хворым, хворіти, **nemocn/ly²** –ého *m* хворый.

Містоназивники

Містоназивники дають ся в формі номінатива єднотного числа в скорочінні *zám*. Енклітичны формы містоназивників дають ся як окремы словниковы статі (в алфавітнім порядку), напр.: **ťa** 2. а 4. *p. zám*. ты тебе, ты *hovor*. Споіня приназивників з енклітичними формами містоназивників, котры в словацькім языку пишуть ся доведна, дають ся окремыма статями і з русиньськым перекладом, напр.: **naň** 4. *p. zám*. он *s predl.* на на него.

Чісловники

Із чісловників дають ся: а) кількостны (основны) од 1 до 19, цілы десяткы, стовкы, чісловники тисяч, міліон, міліарда, біліон і т. д.; б) порядковы чісловники; в) громадны і кратны чісловники, творены од уведжених высше кількостных.

Часослова

Часослова дають ся в формі інфінітива. Із часословных форм приводять ся формы 3-ой особы єднотного і множного числа. При словацьких часословах скорочіння віда *dok. nedok.* приводять ся все, в русиньскім перекладі – лем в случаї несовпадіння або тоды, кідь словацьке єдновидове часослово перекладають ся русиньськым двовидовым. Розроблюють ся обидва часословны віды. Кідь часословна стаття мать много прикладів і віды слідують єден за другим, то в єднім із відів кількость прикладів скорочує ся. Кідь словацьке двовидове часослово перекладають ся двома формами, то они дають ся через курзиву (*l*), напр.: **parifik/ovat¹** –*uje* –*ujú nedok. dok. práv.* урівновати/урівнати в правах.

Вязаня (рекция) дають ся тоды, кідь оно не згоджує ся з вязаннєм русиньского часослова або мать смыслорозлишующе значіння. Вязаня дають ся в формі вопросного містоназивника *kto, čo, koho, čoho* – хто, что; кого, чего і т. д. В часословній статі можуть давати ся і часопридавники, главні кідь дана форма є складовою частєв установених словоспоінь. Кідь часопридавник лексикалізовав ся і выступать в значінні придавника або називника, оно дають ся окремов статєв.

Многочратны (ітеративны) часослова, не маючі русиньських еквівалентів, відповідных їм по многочратности, уवादжуєть ся скорочіннєм *opak. k ...*, напр.: **pásil/at¹, pásavll/at²** – а – аїу *nedok. opak. k pást¹*.

Присловники

Присловники дають ся в основнім ступені і означують ся скорочіннєм *prísl.* Высшыї і найвысшыї ступені присловників уवादжуєть ся лем в тім случаї, кідь они лексикалізовали ся або творять ся нерегуларно. Присловники, регуларно творены од придавників, уवादжуєть ся тоды, коли їх лексичны значіння розходять ся із значіннями придавників, од котрых они суть творены, або тяж-

ко перекладають ся (перекладають ся не присловником), напр.: **obsahove, obsahovo prísl.** по обсягу або по содержанію, з бóку содержанія або обсягу; ~ *bohaté umelecké dielo* по содержанію або обсягово богатыї художній твір, художній твір з богатым содержанієм або обсягом.

Приназивники, злучники, часткы, чутеслова

Неповнозначны слова уवादжуєть ся з відповідними граматичними скорочіннями і пояснінями, вызначуючіми сферу їх ужываня і їх функції. Они все ілюструють ся прикладами. При приназивниках уवादжуєть ся пады, з котрыми они спюють ся, а тыж дають ся просторовы, часовы, причінны і другы одношіня, котры можуть быти выражены при помочі даных приназивників. При русиньських еквівалентах приназивників тыж указує ся пад, з котрым они ужывають ся.

Скорочіння

В словнику ужывають ся граматичны, штлістичны і спеціалны скорочіння, означуючі часть речі і указуючі на область ужываня даного слова. Вшыткы скорочіння дають ся в словацькім языку, часточні і русиньскім. Список їх ниже уведжених.

Zoznam skratiek – Список скорочінь:

admin. – administratíva – адміністратівный термін, *al.* – alebo – або, *anat.* – anatomía – анатомія, *ap.* – a podobne – і тому подібне (і т. п.), *arch.* – archaizmus – архаїзм, *archeol.* – archeológia – археологія, *archit.* – architektúra – архітектура, *astron.* – astronómia – астрономія, *aut.* – automobilizmus – автомобілізм, *ban.* – baníctvo – баництво, *bás.* – básnické slovo – поетичне слово, *bezpredm.* – bezpredmetové sloveso – безобъектне часослово, *bibl.* – biblický výraz – біблійске слово, *biol.* – biológia – біологія, *bot.* – botanika – ботаніка, *bud. č.* – budúci čas (slovesa) – бóдучий час (часослова), *cirk.* – cirkevný výraz – церьковне слово, *cit.* – citoslovce – чутеслово, *č.* – číslo – чісло, *čast.* – časťka – частка, *čisl.* – číslovka – чісловник, *det.* – detský výraz – дїтська реч, дїтський выраз, *dipl.* – diplomatický výraz – дипломатичный термін, *div.* – divadelný výraz – театральный выраз, *dok.* – dokonavý vid (slovesa) – завершений від (часослова), *dopr.* – termin v doprave – транспорт, *ekon.* – ekonómia – економія, *el. tech.* – elektrotechnika – електротехніка, *etn.* – etnografia – етнографія, *expr.* – expresívne slovo – експресивне слово, *fam.* – familiárny výraz – фаміліярне слово, *farm.* – farmakológia – фармакологія, *filol.* – filológia – філологія, *filoz.* – filozofia – філософія, *fin.* – financie – фінанчний термін, *fyz.* – fyzika – фізика, *fyziol.* – fyziológia – фізіологія, *geod.* – geodézia – геодэзія, *geog.* – geografia – географія, *geol.* – geológia – геологія, *geom.* – geometria – геометрія, *gram.* – gramatika – граматика, *hist.* – história – історія, *hovor.* – hovorové slovo – говорове слово, *hud.* – hudobný výraz – музичный термін, *hut.* – hutníctvo – металургія, *chem.* – chemia – хемія, *j. č.* – jednotné číslo – єднотне чісло, *iron.* – ironický výraz – іроничне слово, *kanc.* – kancelársky výraz – канцеларський термін, *kart.* – kartársky výraz – картарське слово, *kniž.* – knižné slovo – книжный штіл, *kraj.* – krajové slovo – крайове слово, *lek.* – lekárstvo – медицина, *let.* – letectvo – авіація, *lingv.* – lingvistika – лінгвістика, *lit.* – literárna veda – літературознавство, *log.* – logika – лóгика, *ľud.* – ľudový výraz – простонарòдне слово, *m* – mužský rod – м мужський род, *mal.* – maliarstvo – малярство, *mat.* – matematika – математика, *meteor.* – meteorológia – метеорологія, *min.* – mineralógia – мінералогія, *mn. č.* – množné číslo – мнóжне чісло, *mytol.* – mytológia – міфологія, *náb.* – náboženstvo – релігія, *namor.* – námorníctvo – морський термін, *napr.* – napríklad – наприклад, *nár.* – nárečové slovo – діалектне слово, *nedok.* – nedokonavý vid (slovesa) – незавершений від (часослова), *neos.* – neosobné sloveso, neosobná väzba – неособне часослово, -а конштрукція, *neskl.* – nesklonné slovo – несклòнююче слово, *obch.* – obchodné – обхòдне, склèпове, *obuč.* – obučajne – обчáйні, *odb.* – odborný výraz – спеціалный термін, *p.* – pozri – позерáй, *p.* – pád – пад, *pejor.* – pejoratívny výraz – пèєративне слово, *poet.* – poetický výraz – поетичне выражіння, *poľnohosp.* – poľnohospodárstvo – сільське господарство, *pomn.* – pomnožné podstatné meno – називник лем в мнóжині числі, *práv.* – právo – юридичный термін, *pren.* – prenosný význam – перенòсне значіння, *príd.* – prídavné meno – придавник, *prísl.* – príslovka – прислòвник, *psych.* – psychológia – психологія, *s* – stredný rod – с серèдній род, *slang.* – slangový výraz – слèнгový выраз, *spoj.* – spojka – злúчник, *stav.* – stavbníctvo – будованя, *šach.* – šachy – шахматы, *šport.* – športový výraz – шпортový выраз, *tech.* – technika – тèхника, *účt.* – účtovníctvo – учтовництво, *um.* – umenie – іскýство, *v rôzn. význ.* – v rôznych významoch – в рóзличных значіннях, *vulg.* – vulgárne slovo – вулгáрне слово, *zám.* – zámeno – містоназивник, *zastar.* – zastarané slovo – зостаріше слово, *zdrob.* – zdrobnené podstatné meno – зменшуючий називник, *zool.* – zoológia – зоологія, *zried.* – zriedkavé slovo – зрідкáве слово, *ž* – ženský rod – женьський род ж.

Позн. ред.

Так як мы уж увели Словник будеме выдавати на продовжіння.

Православна богословецька факулта осплавлює

П. Медвідь, фото автора

Того року припоминає собі Православна богословецька факулта Пряшівської Університету (ПБФ ПУ) 60-ий юбілей свого вынику, з той нагоды приготвила серію акцій. ПБФ ПУ выникла в 1950 р. як сучасть Карлової університету в Празі з центром в Пряшові, де зостала діяти наприк многым змінам аж доднесь. Єдна з богатых акцій ся зачала в просторах Універзитной бібліотеки ПУ в Пряшові одкрытьом выставкы публікачных активіт ПБФ ПУ за послідніх 15 років, котру открыли проф. РНДр. Р. Матловіч, ПгД., ректор ПУ, проф. ТгДр. Я. Зозуляк, ПгД., декан ПБФ ПУ і дїректор Універзитной бібліотеки Інж. П. Галько. Там одбыла ся і презентація вольночасовых активіт студентів факулты в ОЗ Подайте собі помочну руку, в котрім активізують ся студенты соціальной роботы організованом рознородых акцій про діти, молодеж і Сіндезмос – братство православной молодежі, котре зєднуче од 1953 р. православный молодежный рух як і школы з 50-ьох штатів цілого світа. Як повів дїректор бібліотеки п. Галько, „тота выставка є лем частеньков цілковой публікачной продукції факулты, бо Універзитна бібліотека реєструє аж 1500

публікачных єдиніць, котры суть приписаны працівником ПБФ ПУ.“ 14-го юна продовжовали оспавы факулты славностным удїльном тітулу Др. г. ц. його **Еміненції проф. Др. Деметріови Тракателлісови**, першому гїєрархови Грецькой православной церкви в Америці, екзархови Екуменіцького патріархату, президентови епархіальной синоды і председови Сталой конференції канонічных православных єпіскопів Америки. О день нескірше была на факулті приготвлена меджінародна наукова конференція під назвов „Якість освіты працівників в области соціальной роботы“, котра была сполуфінансована Науковов ґранатовов агентуров Міністерства школства СР і Словеньсков академіюв наук. На конференції взяли з своїма лекціями участь вызначны науковці з области соціальной роботы і теології зо Словеньска, Грецька, Польска, Ракуска і США.

Як на пресконференції, котра одбыла ся в просторах бібліотеки, повів ректор університету п. Матловіч - „ПБФ ПУ, котра оспавує свій 60-ий юбілей, є інтеґралнов сучастьов ПУ і є академічным місцьом роботы з високов репуґаційов, котре мате і меджінародный характер. Іде о місце роботы, котре як єдине на Словеньску але і в шыршїм контексті дія в области

▲ Выставку публікацій Православной богословецькой факулты славностні одкрыв дїректор Універзитной книжницї Інж. Петер Галько (в середїні).

православной теології, бізантології, соціальной і харїтаївной роботы і є єдиным цертіфікованым місцьом роботы, котре може выконувати державны экзамены з грецького языка мімо Грецька. Мы барз рады, же ПБФ ПУ є частьов Пряшівской університету“ - закїнчїв свое оцініня факулты проф. Матловіч. Декан ПБФ ПУ проф. Зозуляк розділив історію факулты на дві эпохы. В першій епосі в роках 1950 – 1989 факулта робила в тяжкых часах тоталїтнго режіму, в котрых была кількост студентів, але і множество публікації з области православной теології барз омеджована державными орґанами. Друга эпоха, од 1990 р. аж по

по сучасность, є звязана з новыма просторами факулты, сімболїзує свободне розвиваня факулты і єї діаня, што мож відіти і в цілковой більшости публікацій, де мож найти моноґрафії, скріпта і зборники, котры приготвили за тот час на ПБФ ПУ. Факулта мате в сучасности акредітацію в двох спеціалїзаціях: Православна теолоґія – бакаларьскый, магістерскый і докторандскый програм і Соціална і харїтаївна служба, котры мають тыж акредітованы выштыкы три ступенї штудії. „Окрем того маме тыж габілітачны і інаугурачны права, што значїть, же собі выховуєме наших доцентів і професорів. Факулта мате і барз добру сполупрацу зо заграничными теолоґічными факултами. Найвєце сполупрацуєме з Арістотельюв університов в Тесалонїках і єї Теолоґічнов факултов“, - інформовал декан Зозуляк. Меджі интересны робочі місця, з котрыма факулта сполупрацує, істо належыть цілосвітово прославеный Інштїтут св. Серґія в Парїжі. Як дале про Інфо Русин повів декан факулты - „о штудіюм на прашівській факулті є интерес і меджі студентами споза гранїць. ПБФ ПУ може похвалити ся і своїма абсолвентами з Чеськой републїкы, Польска, Етіопії, Німецька, Сербії, Руська, Молдавії, Румуньска і України, про котрых штудіюм в Пряшові скомпліковало ся зачленїньом Словеньска до Шенґенского простору“.

STUDIUM CARPATO-RUTHENORUM

14-го юна 2010 в просторах Пряшівской університету в Пряшові одбыло ся славностне одкрытя першого рочника Студіум Карпато-Рутенорум – меджінародной літньої школы русиньского языка і културы, яка є орґанізована Інштїтутом русиньского языка і културы Пряшівской університету (ІРЯК ПУ) в сполупраці зо Словеньсков асоціаційов русиньскых орґанїзацій (САРО) і Карпаторусиньскым научным центром в США. Літняя школа была ініціована потомками русиньскых переселенців до США, котры або не знають, або лем барз слабо бїсїдують языком своїх предків.

-пем-

Тройтыждньове штудіюм, котре было наплановане до 4-го юла, є розділене на лекції русиньского языка і русиньской културы, в рамках котрой слухачі можуть спознати історію карпатських Русинів. Научаня під тактовку взяли собі вызначны словеньскы і заграничны русинїсты в складі доц. ПгДр. А. Плішкова, ПгД. і ПгДр. К. Копорова з ІРЯК ПУ, котры учать русиньскый язык, дале проф. Др. П. Роберт Маґочій, ПгД. з торонтської університету і Др. Валерій Падыак, ЦСц. - істо-

рік Научного центра карпатїстїкы в Ужгороді, які штудентам пояснїли своїма лекціями історію. Курзы мали дві языковы мутації – русиньску про тых, што розумлять русиньскый язык і анґліцьку - про початочных штудентів. Участницї мали можность попробовати і лекції з ґраматїкы через інтернетовый телемост, яких автором є Др. Стефан Пю, ПгД. із Врайтської державной університету в Дейтонї (США), котрый не міг прийти до Пряшова. Окрем слуханя интересных лекцій были про участників приготвовены і екскурзїї по цілім северовыходнім реґіонї Словеньска, котрый є переважнї історічнов домовинов Ру-

синів, в рамках котрых участницї могли навцївити СНМ – Музей русиньской културы в Пряшові, Сканзен в Свіднику і в Старій Любовні, Червены клаштор, Дуґлю, Музей модерного іскуства

ской університету“, - высловила ся А. Плішкова.

О 1-ый рочник Літньої школы русиньского языка і културы проґавило интерес 27 штудентів зо Словеньска і позагранїць. Авторков

▲ Погляд на участників Літньої школы.

Анди Варголы, 48-ый Фестївал културы і шпорту в Меджілабірцях і т. д. „Выштыкы тоты активїты бы мали допомочі шыршїй інформованостї верейностї о розвїтку карпаторусинїстїкы на Словеньску і в світі, як і о можности штудії русиньского языка на Пряшів-

проєкту є Мґр. Алена Блыхова, асїтентка ІРЯК ПУ і фїнанчнї быв подпореный Міністерством Културы СР з ґрантового програму - Култура народностных меншин 2010 і Урядом влады СР. Надїєме ся, же літняя школа буде мати продовжїня і в подобї далшых рочників.

...Boli u nás a napisali...

... počas pobytu u Vás sa mi zlepši zdravotný stav...
 ... prírodné prostredie umocňuje atmosféru hotela a poskytované služby dávajú dobrý pocit a rozhodnutie vrátiť sa tu opäť...
 ... program vyžití bol bohatý a veľmi dobre pripravený. Odchádzam sbohatená a nové a krásne zážitky...
 ... som tu už šiesty krát za posledných 10 rokov...
 ... ľudeme odporúčať svojimi známymi...
 ... Krásna škoda, že musíme ísť domov...

Letné romantické vikendy...

VÍKENDOVÝ SEN 57 €
 2 x ubytovanie s polpenziou a doplnkovými službami*

VÍKENDOVÁ DOVOLENKA 82,50€
 3 x ubytovanie s polpenziou a doplnkovými službami*

Letný relax...

TIP TOP RELAX 155 €

SENIORSKÝ RELAX 145 € - od 55 r.
 6 x ubytovanie s polpenziou, doplnkovými službami* a 7. noc ubytovanie so 100% zľavou

Uvedená cena platí v termíne od 01.05.2010 a zahŕňa:

- ubytovanie s polpenziou (raňajky formou bufetu)
- uvítací drink+ daň za ubytovanie
- * **DOPLNKOVÉ SLUŽBY**
- voľný vstup do hotelového bazénu a fit centra
- 1 x rašelinový zábal
- 1 x perličkový kúpeľ
- 1 x tenisový kurt
- 1 x stolný tenis
- 30% zľava na masáže

Hotel SOREA LUBOVŇA
 Ľubovnianske Kúpele, 064 01 Stará Ľubovňa
 Tel.: +421/52/43 217 51-54
 Fax.: +421/52/43 217 58
 www.sorea.sk/lubovna
 lubovna@sorea.sk

1 dieťa do 8 rokov na prístelke 100% zľava

Pri 2 dospelých plne platiacich osobách 100% zľava z ubytovacích a str. služieb. Nevzťahuje sa na pobyt SENIORSKÝ RELAX

KUPÓN - INFO RUSIN

1 x masáž

Platí pri zakúpení pobytu do 13.11.2010 a predložení kupónu

XIX. ROČNÍK MIKOVSKÉHO FESTIVALU RUSÍNSKEJ KULTÚRY
 ktorý sa koná v obci MIKOVÁ v dňoch 31. 7. 2010 - 01. 8. 2010 na počesť ANDYHO WARHOLA
 pod záštitou predzeda Prešovského samosprávneho kraja MUDr. Petra Chudíka

PROGRAM

SOBOTA: 31. júl 2010 od 16.00 - 04.00 hod.

Sestry Buckové, Gribov
 DUMA, Spevacke duo - Milan Dudka, Magda Dubjaková, Snina
 PEREPILKY, ženská spevacka skupina, Ukrajina
 DAVIDE MATIOLI, populárny spevák, Taliansko
 TOPLAN, folklórny súbor, Giraltovec
 Dominika Stara, bronzová semifinalistka GESKO-SLOVENSKA SUPERSTAR
 Honza Nežved, folkový spevák, Praha
 ROLAND, hudobná skupina ČIRČ, tanečná zábava až do rána

Nedeľa: 01. augusta 2010 od 13.00 - 19.00 hod.

MAKOVICKA, detský folklórny súbor, Svidník
 SESTRY BUCKOVÉ, spevacke duo, Gribov
 ROLAND GUBA, ľudový spevák, Vydran
 LELIJA, ženská spevacka skupina, Humenné
 Spevacke duo súrodencov SURKALOVYCH, Becherov
 SARISAN, folklórny súbor, Prešov
 Ľudová hudba bratov ZAMISKOVCOV z Kolackova
 MLOCI, hudobno - dobrodružná skupina, Prešov
 ONDREJ KANDRÁČ a jeho hostia, ľudová hudba, Prešov
 KRISTINA, Svidník

INZERCA V INFORUSÍNE

V Info Rusíne môžete uverejniť akúkoľvek plošnú a riadkovú inzerciu:

- reklama firmy, propagácia predvolebných kandidátov, predaj, nákup, výmena, prenájom, reality, ponuka zamestnania, služby,

zoznámenie sa, gratulácia a pod. Ak budete chcieť uverejniť gratuláciu, stačí poslať fotografiu a krátky text s blahoprianím.

AKO INZEROVAŤ?

1. telefonicky na čísle: 051/772 28 89, aj formou SMS na číslo mobilného telefónu: 0918 176 804

- na e-mailovú adresu: rusinska.obroda@kryha.sk, sekretariat.ros@centrum.sk
- listom na adresu: Rusínska obroda na Slovensku - Info Rusín, Levočská č. 9, 080 01 Prešov

1/3 strany 20 €
 1/4 strany 15 €
 1/5 strany 5 €

Cena za uverejnenie inzerátu v riadkovej inzercii s využitím maximálne 50 slov – 7 €.

KOLKO ZAPLATÍTE?

Cenník uverejnenia plošnej inzercie:

Rozmer	Cena v EUR
1/1 strana	50 €
1/2 strany	30 €

Pri uverejnení toho istého inzerátu opakovane 2x za sebou, ponúkame 30% zľavu z celkovej sumy príslušného inzerátu.

В дальшым числі Інфо Русина, котрый выйде к 31. юлю дочітате ся:

14/2010

Iveta Radichova, історічно перша премєрка Влади СР, ексклюзивно про Інфо Русин

14/2010

Поздравы з горы Кременець

14/2010

Меджінародны успіхы Хемлонячіка

InfoRUSIN vydáva Rusínska obroda na Slovensku. Realizované s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR - program Kultúra národnostných menšín 2010. Evidenčné číslo: EV 1739/08. Šéfredaktorka: Bc. Silvia Lysinová. Redaktor: Mgr. Peter Medviď. Korektor: Doc. PhDr. Juraj Paňko, CSc.. Výroba: ADIN. s.r.o., Prešov. Adresa redakcie a administrácie: Rusínska obroda na Slovensku, redakcia INFO RUSIN, Levočská, č. 9, 080 01 Prešov. Tel: 051/7722889, 051/7482776, 0918 176 804. E-mail: sekretariat.ros@centrum.sk, rusinska.obroda@kryha.sk, www.rusyn.sk. Predplátné na rok: Slovensko: 6,64 €, Európske štáty: 12,66 €, mimoeurópske štáty: 18, 66 €. Inzeráty, reklamy, sponzorung preberáme v redakcii Info Rusin, Prešov (budova Daňového úradu, 2. posch.), každý pracovný deň od 12.00 - 16.00 hod. Neobjednané rukopisy a fotografie nevraciam! Publikujeme i názory, s ktorými nie vždy súhlasíme. Za obsah príspevku zodpovedá autor. Info Rusin je distribuovaný aj do novinových stánkov prostredníctvom MEDIAPRESS Poprad, spol. s r.o. (okresy: Stará Ľubovňa, Poprad, Levoča, Kežmarok, Spišská Nová Ves) a KAPA DAB Prešov, spol. s r. o. (okresy: Prešov, Bardejov, Humenné, Medzilaborce, Sabinov, Snina, Stropkov, Svidník, Vranov n/T.).

Rusínska obroda-Info Rusín
 Levočská 9
 080 01 Prešov 1
 "D+4"
 4/2007/RPC PO

Platené v hotovosti
 080 10 Prešov 10